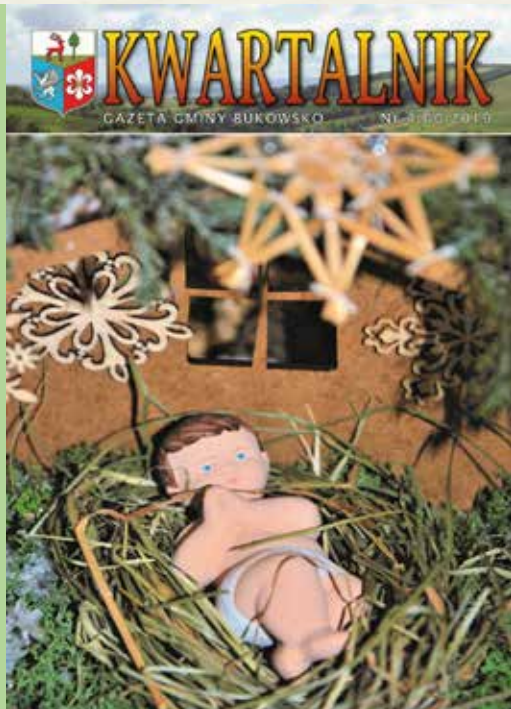

KWARTALNIK

GAZETA GMINY BUKOWSKO

Nr 4(60)2019

Podsumowanie pierwszego roku kadencji	3
Polskę nosimy w naszych sercach – uczciliśmy Niepodległą 2019	4
Klub Senior+ w Tokarni już otwarty	5
Gmina Bukowsko członkiem Bieszczadzkiego Związku Gmin Pogranicza	6
Rozwijamy Kompetencje cyfrowe w Gminie Bukowsko	6
Pasowanie na ucznia	6
Poprawa infrastruktury kultury w Gminie Bukowsko	7
Znikają dziury	7
Reprezentacja Gminy Bukowsko na XIV Jesiennej Giełdzie Ogrodniczej	8
Inwestycje w budynki i budowlę użyteczności publicznej	8
Nieodpłatna pomoc prawna w Gminie Bukowsko	8
Zagłębie Ambitnej Turystyki	8
Wielkie zakupy OSP w 2019 roku	9
Nowy samochód dla OSP Bukowsko	10
Modelowy Lokalny Ośrodek Wiedzy i Edukacji w Zespole Szkół w Nowotańcu	10
Gminna Liga Piłki Halowej	10
Bukowsko w finale wojewódzkim	10
Gdzie na Sylwestra?	11
Wigilie naszych przodków	12
Wiejski muzykant	13
Krzyże i kapliczki	14
Wieści z regionu	15
Chłuba Gminy Bukowsko	16
Co zasiejemy to zbierzemy	17
Szkoła pamięta	18
Jasełka i Kiermasz Bożonarodzeniowy	18
Gminny Mikołajkowy Turniej Piłki Nożnej o Puchar Wójta Gminy Bukowsko	19
Sztuka czerpania z darów natury	19
„Opowiedz mi o Polsce”	19
Wielkie czytanie na leśnej polanie	20
Świątowy dzień Pluszowego Misia w przedszkolu w Pobiednie	20
Pasowanie na przedszkolaka	21
Z Fundacją PZU po lekcjach	21
Humor	23
Krzyżówka	23

Drodzy Czytelnicy!

Przed nami kolejny numer Kwartalnika. Obecny numer wprowadza nas w świąteczną atmosferę, zanim jednak dojdziemy do Świąt, dowiemy się co wydarzyło się w naszej gminie przez ostatni kwartał. W tym wydaniu podsumujemy pierwszy rok kadencji Pana Wójta Marka Bańkowskiego, dowiemy się jakie inwestycje zostały zrealizowane w poszczególnych miejscowościach, jak rozwija się nasza gmina i jakie są plany na przyszłość. Jeszcze raz przeniesiemy się do dnia obchodów Święta Niepodległości w Bukowsku a także wspomnimy otwarcie pierwszego na terenie naszej gminy Klubu Senior+ w Tokarni. Tradycyjnie przedstawimy Państwu działalność naszych szkół oraz osiągnięcia zdolnych uczniów, realizowane projekty. Z poradnika dowiemy się jak siał aby zebrać plon. W części historycznej Pan Zdzisław Bednarczyk przedstawi nam zapomnianą już kapliczkę z Woli Jaworowej. Poznamy także bliżej Panią Justynę Serwońską, która rozsławia Gminę Bukowsko produkcją przepysznych serów. W tym numerze kończymy już spotkania z Marianem Dębickim, to już ostatni fragment wspomnień wiejskiego muzykanta. Poznamy tradycje i zwyczaje bożonarodzeniowe, które wprowadzą nas w świąteczną atmosferę, być może poznane tradycje zagoszczą w naszych domach. Nie zabraknie również humoru i krzyżówki. Z nowym Kwartalnikiem spotkamy się w Nowym 2020 Roku.

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia, kierujemy płynące z serca życzenia radosnych, spokojnych i rodzinnych Świąt przepięknych nadzieją i magią wigilijnej nocy.

Niech zbliżający się Nowy 2020 Rok stanie się czasem nadziei i oczekiwania związanego z realizacją planów, marzeń i aspiracji. Życzymy odwagi w sięganiu po upragnione cele, wiary w nadchodzące jutro, wszelkiej pomyślności i wielu życzliwych osób na życiowych ścieżkach.

Przewodniczący Rady Gminy
Piotr Łuszcz

Wójt Gminy
mgr inż. Marek Bańkowski

Szanowni Mieszkańcy Gminy Bukowsko !

Minął pierwszy rok pełnienia przeze mnie zaszczytnej funkcji Wójta Gminy Bukowsko. Był to dla mnie bardzo aktywny rok, obfitował on w nowe wyzwania, które starałem się realizować.

Zmiana Wójta Gminy Bukowsko, po wielu latach pracy Pana Piotra Błażewskiego, któremu jako jego następca bardzo dziękuję za trud i poświęcenie na rzecz rozwoju naszej małej ojczyzny, przyniosła wiele zmian. Staram się każdego dnia usprawniać funkcjonowanie Urzędu Gminy oraz jednostek podległych, reagować najszybciej jak się da na problemy i potrzeby zgłaszane przez naszych mieszkańców.

W roku 2019 zrealizowaliśmy wiele niezbędnych inwestycji oraz remontów, na pierwszym planie oczywiście były drogi, zarówno wojewódzkie, powiatowe, a przede wszystkim gminne, gdzie łącznie wydatkowaliśmy kwotę ponad 1,6 mln. zł z czego pozyskane środki zewnętrzne to ponad 1 mln zł natomiast 600 tys. zł to wkład własny z budżetu gminy i funduszy sołeckich poszczególnych miejscowości. Budynki użyteczności publicznej były również intensywnie remontowane. Wymieniliśmy dwa dachy w Domach Ludowych w Bukowsku oraz Nagórzanach, zostało wykonane odwodnienie Ośrodka Zdrowia w Nowotańcu, dokończyliśmy inwestycję pod nazwą Dom Spotkań Kulturalnych w Woli Piotrowej, w Tokarni budynek remizy wykończyliśmy po wielu latach i dzięki pozyskanej dotacji utworzyliśmy pierwszy na terenie Gminy Bukowsko Klub Senior +. Rok 2019 był rokiem bardzo dużych inwestycji w nasze Ochotnicze Straże Pożarne, od wyborów samorządowych w 2018 r. do naszych jednostek trafiły trzy wozy bojowe, w tym dwa fabrycznie nowe, łączny budżet inwestycji w wyposażenie naszych jednostek w kończącym się roku wyniósł ponad 1 mln zł. Budżet gminy mamy stosunkowo niewielki, dlatego zrealizowanie wszystkich potrzeb mieszkańców jest trudne. Sukcesywnie będziemy to realizować z roku na rok. Dodatkowo musimy w najbliższym czasie rozpocząć kluczowe i wymagające dużych nakładów inwestycje, takie jak budowa wodociągu czy sieci kanalizacyjnej.

W poprzednim roku na zasłużoną emeryturę odeszły trzy Panie, długoletnie pracownice Urzędu Gminy w Bukowsku. Były to Pani Teresa Pałys, Pani Zofia Sołtys oraz Pani Barbara Starego. Z tej okazji życzę Paniom odpoczynku, dużo zdrowia oraz realizacji marzeń, na które do tej pory nie było czasu.

Chciałbym jednocześnie gorąco i serdecznie podziękować wszystkim mieszkańcom za słowa i gesty wsparcia, których przez ten miniony rok otrzymałem tak wiele, za ciekawe rozmowy na różne tematy istotne dla Gminy, za zgłaszane sugestie czy pomysły - szczególnie zaś za to, że od początku kadencji spotkałem wielu życzliwych ludzi, szczerze wspierających moją misję na stanowisku Wójta.

Bardzo dziękuję wszystkim pracownikom UG za ciężką pracę, pomoc i poświęcenie w realizacji zamierzonych celów. Dziękuję również Państwu, radnym, sołtysom, kierownikom jednostek oraz wszystkim mieszkańcom naszej gminy, którzy nas wspierają w naszych działaniach. Uważam, że należy intensywnie pracować dalej na rzecz gminy i jej mieszkańców a nasza praca przyniesie oczekiwane przez wszystkich efekty.

Polskę nosimy w naszych sercach -uczuliśmy Niepodległą 2019

11 listopada 1918 roku był przełomowym dniem w dziejach całej Europy i Polski. W listopadzie 1918 roku, po 123 latach nieobecności na mapach politycznych Europy, Polska odzyskała niepodległość. Stało się to głównie dzięki wytrwałości i ofiarności aktywnej części polskiego społeczeństwa, które w okresie niewoli przekazywało nowym generacjom młodych Polaków przywiązanie do języka i kultury narodowej. Narodowe Święto Niepodległości to dla Polaków jedno z najważniejszych świąt państwowych. Po 123 latach zaborów – niewoli naznaczonej walką, cierpieniem i wysiłkiem wielu pokoleń Polek i Polaków – nasz kraj odzyskał suwerenność. W dniu Narodowego Święta Niepodległości, 10 listopada 2019 roku w Bukowsku świętowaliśmy 101 rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości. Uehonorowaliśmy bohaterów, którzy poświęcili swoją młodość, zdrowie i życie walcząc o wolną ojczyznę. Uroczystości rozpoczęły się o godzinie 15.00 w kościele pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Bukowsku, gdzie została odprawiona Msza Święta w intencji Ojczyzny. Następnie złożono kwiaty

tę honorową przy pomniku „Dla walczących o niepodległość” podczas składania kwiatów. Uczniowie klasy 8 b: Zuzanna Podulka, Karolina Grześ, Łukasz Słyszcz i Gabriel Oleksów wystąpili w inscenizacji „Polskę nosimy w naszych sercach”, którą przygotowali pod kierunkiem p. Anity Wolanin. Uczennice klas 2 i 3 edukacji wczesnoszkolnej: Anna Adamska, Zuzanna Brejta, Paula Kowalik, Aleksandra Żytka, Julia Kowal, Alicja Król, Milena Janik, Emilia Nowak, Nadia Duduś, Ur-

szuła Wolańska, Wiktoria Kowal i Oliwia Kułak zatańczyły krakowiaczka i kujawiaczka. Tańce zostały przygotowane pod kierunkiem p. Marzeny Oleniacz. Dorotka Nitka uczennica klasy 2 b zaprezentowała podczas występu dwie piosenki „Dla niepodległej szli” i „Orzeł Biały”, które przygotowała uczęszczając na zajęcia w Państwowej Szkole Muzycznej w Sanoku. Mogliśmy z wielką radością podziwiać uczniów reprezentujących naszą szkołę i rodzące się

talenty: teatralne, taneczne i wokalne. W programie uroczystości było także wspólne śpiewanie pieśni patriotycznych wraz z „Chórem Męskim” z Bukowska.

Klub Senior+ w Tokarni już otwarty

Prawdziwe życie nie kończy się po przejściu na emeryturę. Jesień życia może być piękna oraz aktywna pod warunkiem, że ma się z kim i gdzie spędzać wolny czas. Wielu seniorów z terenu naszej gminy niecierpliwie czekało na ten dzień. Dzień, w którym otwarty zostanie Klub Senior+ w Tokarni. Miejsce przeznaczone specjalnie dla osób w wieku 60+.

15 listopada 2019 r. nastąpiło uroczyste otwarcie Klubu „Senior+” w Tokarni. W wydarzeniu uczestniczyło ponad trzydziestu seniorów chętnych do uczestnictwa w Klubie oraz znamienici goście: przedstawicielka Pośła na sejm RP Pana Piotra Uruskiego, reprezentantki Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego, Wicestarosta Sanocki Pan Janusz Cecuła, w imieniu Pana Roberta Pieszczocha udział w uroczystości wzięł Pan Andrzej Betlej reprezentant Podkarpackiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego, Pani Prezes Zarządu Lokalnej Gru-

wspólne odśpiewanie „Sto lat” oraz występ Kapeli Ludowej Bukowianie.

Serdecznie dziękujemy wszystkim którzy byli z nami podczas tej uroczystości a także tym, którzy pomogli nam w jej przygotowaniu. Dziękujemy paniom z Koła Gospodyń Wiejskich z Bukowska za przygotowanie pysznego obiadu i poczęstunku, młodzieży i nauczycielom z zespołu szkół im. Prof. Juliana Krzyżanowskiego z Bukowska, Paniom z Koła Gospodyń Wiejskich z Nadolan oraz Kapeli Ludowej Bukowianie za przygotowanie części artystycznej, Panu Mieczysławowi Czapli za wspaniałe prowadzenie całej uroczystości, księdzu proboszczowi Stanisławowi Kudła za modlitwę i poświęcenie obiektu, Panu Grzegorzowi Serwońskiemu za przekazanie pięknych kwiatów wykonanych przez podopiecznych Środowiskowego Domu Samopomocy w Wolicy, pani kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz pracownikom za opiekę nad seniorami.

Mamy nadzieję, że będzie to miejsce spotkań dla mieszkańców z terenu całej gminy, którzy teraz chętnie będą korzystać z przygotowanej oferty zajęć, tak aby mogli rozwijać swoje pasje i zainteresowania, na które wcześniej brakowało czasu i możliwości.

Utworzenie i wyposażenie „Klubu Senior+ w Tokarni” zostało sfinansowane ze środków na realizację Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020, edycja 2019, moduł I, realizowanego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz z budżetu Gminy Bukowsko. Całkowity koszt utworzenia Klubu „Senior+” w Tokarni wyniósł ok. 165 tys. zł. Na utworzenie Klubu Gmina Bukowsko otrzymała dofinansowanie

py Działania „Dorzecze Wisłoka” Bogumiła Bętkowska oraz kierownik biura Pani Magdalena Bolanowska, radni Gminy Bukowsko, sołtys miejscowości Tokarnia, dyrektorzy placówek oświatowych Pani Anna Bąk oraz Pani Katarzyna Wojtuszevska – Cap, kierownicy jednostek organizacyjnych, a także proboszcz parafii pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Bukowsku ks. Stanisław Kudła.

Spotkanie rozpoczęło się uroczystym otwarciem klubu, którego dokonał Wójt Gminy Bukowsko Marek Bańkowski, następnie ksiądz proboszcz poświęcił pomieszczenia Klubu „Senior+” w Tokarni. Po części oficjalnej na scenie wystąpiła młodzież z Zespołu Szkół im. prof. Juliana Krzyżanowskiego w Bukowsku. Młodzież przygotowała występ upamiętniający 101. rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości. Po uroczystym uczczeniu tak znamienitej dla naszego kraju rocznicy na scenie pojawił się zespół kabaretowy działający przy Kole Gospodyń Wiejskich z Nadolan. Panie w żartobliwy sposób ukazały korzyści jakie niesie ze sobą bycie seniorem, pokazały jak można się bawić w każdym wieku. Panie złożyły życzenia naszym seniorom a uzupełnieniem życzeń były kwiaty jakie przekazał im Pan Wójt. Dopełnieniem części artystycznej było

w wysokości 128 tys. zł.

Obecnie trwają prace nad przygotowaniem wniosku o dofinansowanie funkcjonowania Klubu Senior+. W ramach projektu planowane są zajęcia sportowe, manualne, wyjazdy i spotkania integracyjne dla seniorów uczęszczających do naszego klubu.

Gmina Bukowsko członkiem Bieszczadzkiego Związku Gmin Pogranicza

W dniu 24 października 2019r. w ośrodku Wypoczynkowo - Szkoleniowym Caritas w Zboiskach, odbyło się posiedzenie Zgromadzenia Związku Bieszczadzkich Gmin Pogranicza. Podczas posiedzenia podjęto uchwałę o w sprawie przyjęcia do Związku Bieszczadzskich Gmin Pogranicza Gminy Bukowsko.

Związek Bieszczadzskich Gmin Pogranicza skupia gminy z czterech powiatów: bieszczadzkiego, leskiego, sanockiego i przemyskiego. Powstał w 1992 roku, a jego założycielami były gminy Ustrzyki Dolne, Czarna i Lutowiska. W celach statutowych Związku można znaleźć takie działania jak m.in. podejmowanie działań i realizacja przedsięwzięć w zakresie ekonomicznego rozwoju terenu, działania na rzecz ochrony przyrody, podejmowanie wspólnych prac w celu lepszego rozwoju terenu gmin członkowskich.

Rozwijamy kompetencje cyfrowe w Gminie Bukowsko

W styczniu 2019 r. Gmina Bukowsko podpisała umowę na realizację grantu w ramach projektu „E-misja-roz-wój kompetencji cyfrowych mieszkańców województwa lubelskiego i podkarpackiego” w ramach PROJEKTU OPERACYJNEGO POLSKA CYFROWA na lata 2014-2020. Grant realizowany jest od lutego 2019 roku i będzie trwał do końca marca 2020 roku. Otrzymana kwota dofinansowania to 112.000 zł. W ramach otrzymanych funduszy został zakupiony sprzęt do realizacji szkoleń: 12 laptopów z dotykowym ekranem wraz z oprogramowaniem. Po zakończeniu realizacji zadań zostaną one przekazane szkołom biorącym udział w projekcie. W ramach realizowanego mikroprojektu, w celu pod-

niesienia kompetencji w zakresie korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych, zostanie przeszkolonych 200 mieszkańców gminy. Tematyka szkoleń do wyboru:

- „Rodzic w Internecie”
- „Mój biznes w sieci”
- „Moje finanse i transakcje w sieci”
- „Działam w sieciach społecznościowych”
- „Tworzę własną stronę internetową (blog)”
- „Rolnik w sieci”
- „Kultura w sieci”

Szkolenia odbywają się w 12-to osobowych grupach (dla każdej grupy przewidziano 16 godzin zajęć lekcyjnych). Spotkania odbywają się w Zespole Szkół im. Jana Pawła II w Pobiednie, w Szkole Podstawowej w Bukowsku oraz w Środowiskowym Domu Pomocy Społecznej w Wolicy. Zaplanowano również szkolenie w nowo otwartym Klubie „Senior+” w Tokarni. Do tej pory z oferty szkoleniowej skorzystało 167 mieszkańców Gminy.

Zapraszamy chętne osoby do wzięcia udziału w szkoleniach. Liczba miejsc ograniczona.

Koordinator projektu

Pasowanie na ucznia

Wszyscy pierwszoklasiści z terenu gminy Bukowsko są już pełnoprawnymi uczniami. Pasowanie na ucznia w Zespole Szkół w Bukowsku odbyło się 02 września, natomiast w Zespole Szkół w Nowotańcu i Zespole Szkół im. Jana Pawła II w Pobiednie uroczyste pasowanie na ucznia odbyło się 14 października. Podczas uroczystości dzieci otrzymały wyprawy szkolne w postaci plecaka, piórnika i worka na buty, ufundowane przez Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ – SYSTEM S.A.

Z okazji uroczystego przyjęcia w poczet uczniów wszystkim pierwszoklasistom, życzymy aby pobyt w szkole był Waszą najpiękniejszą przygodą pełną samych najlepszych ocen i wzorowego zachowania. Życzymy Wam, aby szkoła była dla Was nie tylko źródłem wiedzy i zdobywania nowych umiejętności, ale także „drugim domem”, w którym zawsze będziecie czuli się bezpiecznie.

Poprawa infrastruktury kultury w Gminie Bukowsko

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

Gmina Bukowsko realizuje wieloletni projekt pn. „Poprawa infrastruktury kultury w Gminie Bukowsko”, dofinansowany w ramach Programu

Infrastruktura Kultury ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury. Na 2019 rok przewidziane były prace wokół budynku Wiejskiego Domu Spotkań Kulturalnych w Woli Piotrowej, gdzie zagospodarowany został teren wokół budynku. Położono także płytki na schodach wejściowych. W ramach projektu zmieniono również pokrycie dachowe na budynku Domu Ludowego w Bukowsku. Ponadto dzięki zwiększeniu środków finansowych na projekt Gminy Bukowsko możliwy był także zakup nowoczesnej sceny mobilnej wraz z zestawem nagłośnieniowym i oświetleniowym. W ramach zawartej umowy dofinansowanie w 2019 roku wyniosło 480 000 zł przy wkładzie Gminy Bukowsko 121 665 zł. Celem programu Infrastruktura Kultury jak i naszego projektu, jest stworzenie optymalnych warunków dla prowadzenia działalności kulturalnej, poprzez modernizację i rozbudowę infrastruktury instytucji kultury, a także innych podmiotów działających w tym obszarze. Dzięki zadaniom zrealizowanym w ramach niniejszego projektu nasi mieszkańcy mogą korzystać z nowoczesnych, wyremontowanych budynków a imprezy organizowane na dużej scenie z profesjonalnym nagłośnieniem zaktywizują i zintegrują naszą społeczność.

Znikają dziury...

Bezpieczne drogi, zadbane pobocza i chodniki to gwarant bezpieczeństwa dla uczestników ruchu drogowego, zarówno pieszych jak i kierowców. W 2019 roku na terenie Gminy Bukowsko zrealizowano szereg inwestycji drogowych, które znacznie poprawiły komfort korzystania z naszych dróg. Na drodze wojewódzkiej zrealizowane zostały inwestycje w miejscowości Bukowsko oraz Płonna, prace polegały na wymianie nawierzchni za łączną kwotę 710 tys. zł, z czego wkład własny Gminy Bukowsko wyniósł jedynie niecałe 60 tys. zł. Przy drodze wojewódzkiej w miejscowości Nagórzany powstał kolejny odcinek chodnika za kwotę 100 tys. zł, zadanie to zostało w całości dofinansowane z budżetu Województwa Podkarpackiego. Gmina Bukowsko udzieliła także pomocy finansowej dla Powiatu Sanockiego, w wysokości 10 tys. zł, na uzupełnianie kruszywem poboczy przy drodze powiatowej relacji Sanok-Bukowsko.

Dzięki dotacji, w kwocie 175 tys. zł, pozyskanej z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w ramach Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych, wykonane zostały 3 drogi: droga w Bukowsku, na kwotę ok. 61 tys. zł, w Woli Piotrowej na kwotę ok. 36 tys. zł oraz droga w Pobiednie na kwotę ok. 78 tys. zł. Udział finansowy gminy w realizacji trzech powyższych dróg to jedynie ok. 250 zł.

W ramach podziału środków na usuwanie klęsk żywiołowych Gmina Bukowsko otrzymała dofinansowanie w wysokości 60 tys. zł. Dzięki pozyskanej dotacji wyremontowana została droga w Bukowsku. Całkowity koszty inwestycji wyniósł blisko 87 tys. zł.

Ponadto w ramach remontów dróg, ze środków własnych, wykonano nakładki z masy asfaltowej oraz latanie dziur na drogach wewnętrznych Gminy Bukowsko na kwotę ok. 590 tys. zł.

Również w przyszłym roku planujemy szereg inwestycji drogowych. Dobre drogi polepszą jakość i komfort życia w naszej Gminie, a co najważniejsze wpłyną na poprawę bezpieczeństwa naszych mieszkańców, dlatego wykonana została dokumentacja projektowa

na budowę chodnika w Bukowsku i złożony wniosek z prośbą o dofinansowanie budowy przez Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich. Ponadto do Funduszu Dróg Samorządowych złożono wnioski na przebudowę drogi Nowotaniec – Nagórzany – Wola Jaworowa.

Reprezentacja Gminy Bukowsko na XIV Jesiennej Giełdzie Ogrodniczej

W Boguchwale odbyła się XIV Jesienna Giełda Ogrodnicza. Podczas giełdy uczestnicy mogli podziwiać i kupić sadzonki drzew, krzewów czy ozdobnych traw., podziwiać króliki w ramach III Ogólnopolskiej Wystawy Królików i wziąć udział w Podkarpackim Świecie Winobrania. W Boguchwale można było popróbować także regionalnych produktów, przygotowanych przez Koła Gospodyń Wiejskich. Na tak wspaniałej imprezie nie zabrakło reprezentacji Gminy Bukowsko, tj. naszych Kół Gospodyń Wiejskich oraz Ochotniczych Straży Pożarnych. Serdecznie dziękujemy za tak piękne reprezentowanie naszej gminy a organizatorom gratulujemy perfekcyjnej organizacji tak wielkiego przedsięwzięcia.

Inwestycje w budynki i budowlę użyteczności publicznej

W 2019 roku zrealizowane zostały prace remontowe związane z wymianą pokrycia dachowego na budynku Domu Ludowego w Nagórzanach. Dzięki zakończonym pracom budynek zyskał nowy wygląd a przede wszystkim stał się bardziej funkcjonalny. Domy Ludowe na

terenie naszej gminy pełnią tradycyjną rolę świetlicy jako miejsca, gdzie mogą spotykać się wszyscy mieszkańcy miejscowości, gdzie można znaleźć aktywne grupy społeczności lokalnej - koła gospodyń wiejskich, ochotnicze straże pożarne, rady sołeckie, zespoły ludowe, kluby sportowe i tam organizować życie społeczne miejscowości. To świetlica wiejska jest dobrym miejscem na zorganizowanie wspólnej Wigilii, obchodów Dnia Matki, Dnia Babci, zabawy sylwestrowej, a wreszcie zorganizowania przyjęcia rodzinnego dla większej liczby osób. Tym bardziej cieszy fakt, że te miejsca nabierają nowego wyglądu. W mijającym roku zrealizowano także prace w Agromówcu w Nowotańcu, budynku po sklepie GS w Tokarni, w budynku Urzędu Gminy, sukcesywnie wykonywane są także remonty bieżące na wodociągu Wola Sękowa.

Nieodpłatna pomoc prawna w Gminie Bukowsko

15 października 2019r. zawarte zostało porozumienie między Starostwem Powiatowym w Sanoku oraz Gminą Bukowsko na realizację zadania związanego z utworzeniem Powiatowego punktu nieodpłatnej pomocy prawnej dla mieszkańców gminy Bukowsko. Punkt działał będzie od 1 stycznia 2020 roku w budynku Urzędu Gminy w Bukowsku. Nieodpłatna pomoc prawna udzielana będzie przez adwokata lub radcę prawnego we wtorki w godzinach od 11.00 do 15.00.

Zagłębie Ambitnej Turystyki

W dniu 1 października 2019 w Transgranicznym Centrum Wymiany Kulturalnej w Dukli odbyło się kolejne spotkanie sygnatariuszy porozumienia Zagłębie Ambitnej Turystyki z udziałem Marszałka Sejmu RP Marika Kuchcińskiego, Posła na Sejm RP Piotra Babinetza, Wicemarszałek Województwa Podkarpackiego Ewy Draus, Wicemarszałka Województwa Podkarpackiego

Piotra Pilcha, samorządowców oraz lokalnych przedsiębiorców prowadzących działalność turystyczną. Głównym celem spotkania były ustalenia dotyczące nadania formy prawnej porozumienia jakim jest Zagłębie Aktywnej Turystyki, co znacznie ułatwi w przyszłości aplikowanie o środki zewnętrzne. Głównym produktem ZAT, jaki ma być skierowany do turystów, jest jazda rowerem po wytyczonych szlakach drogowych poszczególnych gmin i Leśnictw. W założeniach turystyka rowerowa stawiana jest na równi z turystyką pieszą, konną i narciarską.

Sygnatariusze projektu prowadzą wspólne działania mające wypracować najlepsze rozwiązania wykorzystujące potencjał i walory Beskidu Niskiego, poprzez wprowadzenie założeń Zagłębia Aktywnej Turystyki do głównych celów strategii województwa podkarpackiego.

Na terenie gminy Bukowsko planuje się wykonanie infrastruktury rowerowej o długości ok. 16,5 km.

Wielkie zakupy OSP w 2019 roku !!!

Na terenie Gminy Bukowsko funkcjonuje 9 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, z czego dwie to jednostki włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo - Gaśniczego tj. OSP Bukowsko oraz OSP Nadolany. Rok 2019 to czas znaczących inwestycji modernizujących sprzęt ratowniczo - gaśniczy poszczególnych jednostek.

Dzięki wielkiej przychylności przede wszystkim: Marszałka Sejmu Marka Kuchcińskiego, Posła na Sejm RP Piotra Babinetza, Posła na Sejm RP Piotra Uruskiego, Pana Prezesa WFOŚiGW w Rzeszowie Adama Skiby oraz Pana Prezesa PKN Orlen Daniela Obajtek Gmina Bukowsko, a tym samym poszczególne jednostki OSP pozyskały nowy sprzęt ratowniczo - gaśniczy wykazany w tabeli poniżej. Najważniejsze zakupy dokonane w 2019 roku to dwa nowe wozy strażackie dla OSP Nadolany oraz dla OSP Bukowsko. Modernizacja wy-

posażenia naszych strażaków zwiększyła w sposób znaczący zdolności operacyjne poszczególnych jednostek oraz poprawiła bezpieczeństwo druhów podczas akcji ratowniczych. Optymizmem napawarównież fakt, iż spora część pozyskanych środków finansowych przeznaczono na szkolenia młodych adeptów strażackiej braci, w tym na utworzenie Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych. Prócz pozyskanych dotacji, jednostka OSP z Bukowsko wzbogaciła się o zestaw ratownictwa przedlekarskiego R-1. Sprzęt został przekazany na podstawie porozumienia zawartego między Prezesem Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego a Prezesem Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP.

Równie ważnym wydarzeniem w roku 2019 w życiu straży pożarnych w naszej Gminie było odejście, z koń-

cem lipca, na zasłużoną emeryturę z pracy w urzędzie Pani Teresy Pałys, która przez wiele lat wspierała Ochotnicze Straże Pożarne z terenu Gminy Bukowsko. Jeszcze raz serdecznie dziękujemy Pani Teresie za oddanie i poświęcony czas w rozwój straży pożarnych Gminy Bukowsko. Nowym pracownikiem urzędu, mającym w kompetencji wsparcie i nadzór nad Ochotniczymi Strażami Pożarnymi, jest Pan Krzysztof Nitka, któremu życzymy wielu sukcesów i satysfakcji z pracy na rzecz naszej lokalnej społeczności.

Zestawienie dotacji otrzymanych w roku 2019 przez Jednostki OSP z Gminy Bukowsko

Lp.	Instytucja finansująca	Jednostka OSP	Kwota	Cel
1.	Fundusz Składowy KRUS	Bukowsko	2500,00	Sprzęt ratowniczy
2.	Fundusz Składowy KRUS	Nowotaniec	4000,00	Sprzęt ratowniczy
3.	Fundusz Składowy KRUS	Pobiedno	5700,00	Sprzęt ratowniczy
4.	Fundacja Orlen	Bukowsko	12000,00	Sprzęt ratowniczy
5.	Fundacja Orlen	Nagórzany	15000,00	Szkolenia MDP
6.	Fundacja Orlen	Pobiedno	7500,00	Szkolenia MDP
7.	WFOŚiGW w Rzeszowie	Nadolany	20000,00	Sprzęt ratowniczy
8.	WFOŚiGW w Rzeszowie	Nowotaniec	20000,00	Sprzęt ratowniczy
9.	Fundusz Sprawiedliwości	Bukowsko	100000,00	Lekki wóz strażacki
10.	Gmina Bukowsko	Bukowsko	30000,00	Lekki wóz strażacki
11.	NFOŚiGW/PSP	Nadolany	460000,00	Średni wóz strażacki
12.	Gmina Bukowsko	Nadolany	290000,00	Średni wóz strażacki
13.	Lasy Państwowe Nadl. Rymanów	Nowotaniec	3000,00	Sprzęt ratowniczy
14.	Lasy Państwowe Nadl. Rymanów	Nadolany	5000,00	Średni wóz strażacki
15.	Lasy Państwowe Nadl. Rymanów	Nadolany	2500,00	Średni wóz strażacki
16.	POWES	Nowotaniec	9000,00	Wyposażenie remizy
17.	PSP	Wszystkie Jednostki	50000,00	Sprzęt ratowniczy, szkoleniowy
18.	PSP	Pobiedno	25000,00	Remont remizy
19.	Gmina Bukowsko Fundusz Sołecki	Pobiedno	10000,00	Remont remizy
Razem			1 071 200,00	

Nowy samochód dla OSP Bukowsko

13 grudnia do jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Bukowsku dotarł długo wyczekiwany, nowy, lekki samochód ratowniczy. Samochód jest podstawowym wyposażeniem jednostki do skutecznego prowadzenia akcji ratowniczych, w szczególności tych, związanych z udzielaniem pomocy osobom pokrzywdzonym w wyniku przestępstw drogowych. OSP Bukowsko jest jedną z szesnastu włączonych do struktur Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego w obrębie powiatu sanockiego. W oparciu o obowiązujące analizy operacyjnego zabezpieczenia powiatu sanockiego, a szczególnie gminy Bukowsko, jednostka odgrywa kluczową rolę. Zakres szkoleń, w jakich wzięli udział członkowie OSP pozwala prowadzić jednostce działania przy pożarach, różnego rodzaju wypadkach, powodziach i innych miejscowych zagrożeniach. Samochód został zakupiony dzięki pozyskanemu dofinansowaniu, w kwocie 100 tys. zł, w ramach realizacji zadań z Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej - Funduszu Sprawiedliwości.

Modelowy Lokalny Ośrodek Wiedzy i Edukacji w Zespole Szkół w Nowotańcu

Fundusze Europejskie

Rzeczpospolita Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Gmina Bukowsko podpisała umowę o partnerstwie na rzecz realizacji projektu modelowe Lokalne Ośrodki Wiedzy i edukacji dla obszarów zdegradowanych i defaworyzowanych. Edycja II w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój współfinansowanego z Europejskiego Funduszu operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. W ramach niniejszego projektu, realizatorem zadań w ramach umowy z ramienia Gminy Bukowsko jest Zespół Szkół w Nowotańcu, z uwagi na posiadane już doświadczenie oraz fakt pełnienia przez szkołę funkcji ośrodka LOWE. Gmina Bukowsko w ramach projektu odpowiada za realizację grantów na przygotowanie i uruchomienie LOWE zgodnie z modelem oraz udzielenie wsparcia organom prowadzącym w zakresie przygotowania szkół do pełnienia funkcji LOWE i funkcjonowania LOWE oraz zorganizowanie i zapewnienie wsparcia dla szkół, łącznie z organizacją szkoleń kadry oraz przekazywania szkołom wiedzy, umiejętności i narzędzi potrzebnych do organizowania atrakcyjnych i skutecznych ofert edukacyjnych z zakresu kluczowych kompetencji. Dofinansowanie opisanych powyżej zadań wynosi 100% i jest to kwota 94 380,00 zł.

Gminna Liga Piłki Halowej

Wszystkich zainteresowanych, zarówno grą jak i kibicowaniem, informujemy, że przewidywany termin rozpoczęcia rozgrywek Gminnej Ligi Piłki Halowej to 21.12.2019r.

Zapraszamy !

Bukowsko w finale wojewódzkim

10 i 12 grudnia w Zespole Szkół w Bukowsku odbyły się Półfinały Wojewódzkie Igrzysk Dzieci i Młodzieży Szkolnej w Unihokeju Dziewcząt. Gospodynie nie były zbyt gościnne i zarówno starsza jak i młodsza drużyna wygrała w turnieju wszystkie swoje mecze, bez problemu awansowały do Mistrzostw Podkarpacia. Tuż przed świętami, 16 grudnia starsza drużyna będzie walczyć w Padwi Narodowej. Natomiast młodsze podopieczne p. Barcia trzy dni później na własnym terenie będą usiłowały po raz trzeci z rzędu udowodnić, że są najlepsze na Podkarpaciu. W finałach zarówno w starszej jak i w młodszej kategorii weźmie udział 9 najlepszych drużyn z całego województwa a tylko zwycięzcy będą mieli prawo do reprezentowania Podkarpacia na mistrzostwach Polski w Elblągu.

Jakub Barć

Skład młodszej drużyny: Łuszcz Oliwia (kapitan), Bochnak Klaudia, Winiarz Julia, Piłat Anna, Kowal Kamila, Kowalik Oktawia, Nowak Julia (bramkarz), Hnat Malwina, Hnat Wiktoria, Krzyżaniak Amelia, Pleśniarska Oliwia, Orybkiewicz Natalia, Łabaj Milena, Kunda Emilia, Sobolak Julia, Kaczmarska Gabriela.

Skład Starszej drużyny: Anna Ogrodnik (kapitan), Pleśniarska Magdalena, Kowalczyk Daria, Rocznik Kamila (bramkarz), Rakoczy Weronika, Perkołup Maja, Barć Jakub (trener)

Sylwester 2020

Zespół Szkół w Nowotańcu
serdecznie zaprasza
na

Bal Sylwestrowy

Specjalne MENU:

- * dania gorące
- * wędliny, salatk
- * ciasta, owoce
- * szampan, napoje, kawa i herbata
- * obficie zaopatrzony bufet

DOM LUDOWY W NOWOTAŃCU
31 GRUDNIA 2019 r.
ROZPOCZĘCIE ZABAWY
GODZ. 19.00

CENA BILETU
150 ZŁ OD OSOBY

DO BIAŁEGO RANA
PORYWAĆ DO TAŃCA
BĘDZIE ZESPÓŁ

DUODANCE

Bilety do nabycia u sołtysa wsi Henryka Majki, nr tel. 604053851

*Pary szalejące !
Szampany strumieniem płynące!
Instrumenty całą noc grające*

*Dania gorące!
Napoje chłodzące!
Atrakcje gości-bawiące!*

SYLWESTER

**SALA DOMU LUDOWEGO
W BUKOWSKU**
Gra Zespół

Santanos

Cena biletu
300 zł od pary.
(termin wykupu biletów
do 21.12.2019 r.)
Bilety do nabycia:
w Sklepie u Państwa „Klimka”

Godz. 19⁰⁰

Organizatorzy zapewniają :
posiłki gorące
zimne zakąski
kawa, herbata, ciasto
napoje chłodzące
szampan

2020

Informacje
530 715 111

SERDECZNIE ZAPRASZAMY

Wigilie naszych przodków

Wieś polska jest szczególnie piękna w zimowej szacie. Czas rozlicznych zajęć w ciągu roku ustępuje miejsca długim wieczorom, które w dawnej obyczajowości wykorzystywano na różne drobne prace domowe, przygotowywanie ozdób na choinkę, darcie pierza, przędzenie wełny, robienie na drutach skarpet, czapek i rękawiczek, haftowaniu serwet i obrusów i najprzeróżniejsze wróżby ludowe, których wielość szczególnie ujawniała się w dni świąteczno-noworoczne, o których mówił Władysław Orkan, że „są barwnymi momentami w szarości uprzykrzonego czasu”. W spełnienie się wszystkich wróżb wierzono zwłaszcza w dzień wigilijny. Każdy był przekonany, że Wigilia Bożego Narodzenia jest tym dniem, w którym następuje odnowienie dziejów świata, że jest to pierwszy dzień jak w raju, gdzie nie było śmierci i żadnego podziału. Wigilia stanowiła w chłopskiej świadomości powtórzenie tamtej rajskiej sytuacji, a wieczór wigilijny odzwierciedlała owo pojednanie wszystkich stworzeń, żywych i umarłych. Dlatego wierzono, że dusze przodków zasiadają przy stole, zwierzęta zaś mówią ludzkim głosem. Wydarzenia tego dnia miały stanowić o całym przyszłym roku: „Ten dzień jaki, cały rok taki”. „Jakiś we Wiliję, takiś cały rok”, mówiono powszechnie, więc każdy starał się być jak najlepszy, zaś dzieciom przypominano, aby były grzeczne i posłuszne. Bardzo przestrzegano, żeby w tym dniu nic od nikogo nie pożyczać. Jeżeli dziewczyna tarła mak w Wigilię, mogła mieć nadzieję na szybkie zamążpójście. W tym dniu nie należało się myć, by we żniwa się nie pocić. A jeżeli ktoś mył się, to do wody powinien wrzucić srebrny pieniąż lub obrączkę.

Od świtu wigilijnego zwracano uwagę na różne, na pozór mało znaczące wydarzenia, jak szczekanie psa, kształt dymu unoszącego się z komina, krakanie wron. To wszystko miało wróżyć przyszłość. Zwracano pilną uwagę na to, kto pierwszy przyszedł do domu. Z utęsknieniem czekano na pierwszego pałażnika, który winszował gospodarzom i obwieszczał dobrą nowinę o narodzinach Jezusa. Tymi pałażnikami byli zazwyczaj młodzi chłopcy z sąsiedztwa lub rodziny, którzy za wizytę otrzymywali drobny datek pieniężny, słodczyce lub pieczone pierniki. Jeżeli pierwszym gościem który wszedł do domu był mężczyzna, wróżyło to szczęście i dostatek, a jeżeli kobieta (co prawie wcale się nie zdarzało) – zwiastowało plotki, nieporozumienia sąsiedzkie, chorobę a nawet śmierć w przyszłym roku któregoś z domowników. Gdy w wieczór zaczynały się odwiedziny w rodzinie czy sąsiedztwie zawsze pierwszy wchodził mężczyzna, który głośno winszował: „Na szczęście, na zdrowie, na tą świętą Wiliję..., a gości starał się witać gospodarz domu słowami: „Witaj pałażniku”.

Z dniem tym związanych jest najwięcej przysłów prognozujących pogodę i bogactwo plonów. Śnieg, gwiazdy lub mróz zapowiadały dostatek lub urodzaj. Wierzano, że „Śnieg w Gody niesie urody”, mając na myśli urodzaje. Utało się przekonanie, że „Gdy pasterka jasna, to komora ciasna”. „Dzień Bożego Narodzenia jasny i noc wprzód z wieczorem – urodzajem darzy sporym”. Ojcowie synom przepowiadali: „Kiedy na Gody pogody, ciesz się oraczu młody”. Gospodarzom zaś wrócono: „W Wigilię mróz, będzie siana wóz”. „Gdy na Gody słońca, nie doczekasz błota”, „Jak na Wigilię z da-

chu ciecie, zima długo się powlecze”, „Gdy choinka to nie w wodzie, jajko toczy się po lodzie”, „Jeśli w polu czarno, gdy się Chrystus rodzi, to będzie biało na łanie, kiedy Chrystus zmartwychwstanie”.

Z prac domowych nie wolno było w tym dniu szyć, prażyć, tłuc kaszy w stępie, mleć na żarnach, rąbać drzewa itp., a więc wykonywać czynności grożących konfliktem z duchami, które mogły znajdować się w pobliżu. Wśród potraw na wigilijnym stole musiały być, między innymi takie, które niegdyś sporządzano na żalniki i zaduszki, a przynoszono na cmentarze. Odkładano nawet łyżkę każdej potrawy i zostawiano na noc na stole dla duchów przodków. Echo wiary w odwiedziny dusz zmarłych odnajdujemy w fakcie nieposprzątania izby po Wigilii, która była zaścielona słomą i sianem, oprócz tego w rogach izby stawiano snopy niemłóconego zboża. Ziarnem ze stołu które było pod obrusem razem z siankiem karmiono drób i zwierzęta. Używano je również na wiosnę do siewu, zaś obrus wigilijny służył siewcy za płachtę. Resztkami jadła karmiono w noc wigilijną bydło i konie zanosząc również kolorowy opłatek na błogosławieństwo zagrodzie. W dniu św. Szczepana wynoszono słomę z izby a częścią gospodarz owijał drzewa w sadzie.

Pierwsza gwiazdka na niebie jest granicą między codziennością a świętem, które się już zaczyna. Umownie w tym samym czasie kiedy zabłyśła pierwsza gwiazdka na niebie wszyscy we wsi zasiadali do wieczery, która jednoczyła wszystkich. Nawet parobek siedział i jadł z gospodarzem przy jednym stole, rzecz nie do pomy-

ślenia w inne dni. W Wigilię, według zwyczaju, wygasał termin umowy o pracę, dlatego najemnicy czuli się ludźmi wolnymi. Po całym dniu postu, cała rodzina zasiadała do wspólnej wieczerzy w czasie której nie należało wstawać i odchodzić od stołu. Rozpoczynała się modlitwą i łamaniem opłatkiem i składaniem sobie życzeń. Na stole kładziono struclę, czosnek, święconą sól i zapalano świecę, symbol Chrystusa. Gospodynie starały się przygotować jak najwięcej postnych potraw z mąki, ziemniaków, grzybów, kaszy, kapusty, grochu, fasoli, maku, orzechów, miodu i kompotu z suszonych owoców. Z ciast popularne były serniki, makowce, pierniki i kruche ciasteczka. Pozostawiano puste miejsce nakryte dla przygodne gościa, którego należało w ten dzień przyjąć. Zwieńczeniem wspólnej biesiady były wróżby. Wróżono z siana wyciąganego spod obrusa na stole. Kto wyciągnął żdźbło długie, mógł liczyć na długie życie. Po wieczerzy panny wychodziły na dwór i nasłuchiwały,

z której strony pies szczeka, bo z tej przyjedzie narzeczony. Wspólne radosne kolędowanie kończyła pasterka na którą obowiązkowo szła cała okolica. Na tą Świętą Noc czekał każdy cały rok i szedł dziękować Małej Dziecinie. W pierwszy dzień świąt tj. Boże Narodzenie wystrzegano się wszelkich prac, nawet nie gotowano potraw, spożywając dania wigilijne. Był to dzień przeżywany w gronie rodziny, wspólnie śpiewano kolędy, modlono się, opowiadano historie z dawnych lat szczególnie wspominając lata dzieciństwa i młodości. Oto zaledwie wycinek z wielkiego bogactwa zwyczajów wigilijnych naszych przodków. Większość z nich obecnie zanikła. Mimo to święta Bożego Narodzenia jednoczą przy wigilijnym stole, choince, opłatku, kolędach, ludzi w braterstwie wzajemnych uczuć, miłości bo takie jest ich przesłanie: „Pokój ludziom dobrej woli”.

Halina Martowicz

Literatura: Jan Umiński - „A wieczór był to wróżebny...”

Wiejski muzykant

Wspomnienia Mariana Dębickiego zakończenie

Mieszkałem wówczas na stacji w Sano-ku, przy ulicy Głowackiego. Realizowałem na kursie jednorocznym pierwszą i drugą klasę gimnazjalną. Właściwie byłem już uczniem drugiej gimnazjalnej, gdy zamieszkał ze mną mój rodak Kazimierz Silarski. Odtąd razem przebywaliśmy w jednym pokoiku na poddaszu willi. Pewnego wieczoru, jak zresztą często, pograłem trochę na akordeonie, po czym wyszliśmy na podwórka na wiosenny spacer. I wtedy zobaczyliśmy od strony południowej wielką łunę. Spaliśmy jeszcze, gdy następnego dnia do naszego pokoiku wpadł zadyszany kolega Marian Drozd i zawołał z przerażeniem: „Czy wiecie, że tej nocy banderowcy spalili całe Nagórzany, Nowotaniec i Bukowsko?!” Przez moment nie mogliśmy w to uwierzyć. Kazio nawet powiedział: „Czyś ty zwariował?” Chłopiec jednak z całą powagą potwierdził wiadomość. Kazio wyskoczył z łóżka jak piorunem rażony i rzucił się na podłogę z wielkim zawołaniem: „Moja mama, moja mateńka, na pewno spaliła się w ogniu... leżała sparaliżowana... co ja pocznę... wszystko się spaliło... mam tylko, co na sobie... moja mateńko!” I tak w kółko. Doznał jakiegoś szoku. Stałem jakby oślepiały. Nie wiedziałem, co się ze mną dzieje. Najpierw pojawiły się wyrzuty sumienia: „A ja wczoraj grałem sobie w najlepsze na akordeonie, jakby nigdy nic... A tam?!”. Nie wiem, jak długo to trwało. Kolega zaczął nam perswadować, że trudno, że nic na to nie poradzimy. Wreszcie postanowiliśmy, ile sił w nogach, śpieszyć do spalonej wioski. Rankiem 6 kwietnia 1946 roku zbliżaliśmy się do spalonych wsi. Już z daleka czuć było swąd spalenizny, widać kłęby dymu unoszącego się z dogorywających domów. Wkrótce zobaczyliśmy i ludzi zrozpaczonych, lamentujących nad

własnym losem. I znów wzrosła liczba nędzarzy, skazanych na morderczą pracę i tułaczy żywot, bo wokół były pustka, zgłiszcza i tłące się jeszcze ogary ognia. Widoczność była dobra, więc już z daleka mogłem się przekonać, że na naszym podwórku nie ma już stodoły. Zastałem tam tylko czarne popielisko, przypalone koła sieczkarni, osmolone kikuty żelaznych narzędzi i rupieci, dym, pogorzelski smród, ruinę kompletną. Ojciec wyciągał właśnie ze studni wodę. Był zwrócony tyłem do mnie. Gdy mnie spostrzegł, jakby go zatkało, jakby mu mowę odjęło, ni słowa nie mógł z siebie wyksztusić. Cicho łkał, a z oczu wartko kapąły łzy. Po raz pierwszy wtedy widziałem ojca płaczącego. Mówiono mi, że płakał z radości, gdy się urodziłem. Bez słów zrozumiałem, że musiały się tu dziać rzeczy straszne, jeśli człowiek zahartowany w trudach i znoonej pracy potrafił płakać jak małe dziecko. Widziałem, że ojciec był kompletnie załamany, opadł z sił, a tę wodę na dogaszanie ogarów czerpał ot tak, automatycznie, bo trzeba gasić. Potrzebne to było jak umarłemu kadzidło. Pocieszałem go, jak tylko mogłem: „Tatusku, nie przejmuj się, co na to poradzisz, to się nie odwróci, jeśli będziesz zdrow, to jakoś będzie”. Udobruchał się nieco, otarł łzy. Powiedział mi, że dostał od banderowca kolbą karabinu w potylicę. Chciał ugasić kuźnię, bo mu żal było królików. Potem opowiadał o tragicznym przebiegu wydarzeń minionej nocy. Wszyscy już spali, gdy ktoś zapukał w okno i cichym drżącym głosem powiedział: „Jaśku, banderowcy będą palić wieś. Jestem ci życzliwy i czuję się Polakiem”. Ten człowiek biegł przez wieś i zawiadamiał, kogo tylko mógł (o jego nazwisko musiałbym zapytać ojca, bo zapomniałem). Nie dowierzano mu, ale szybko zaczęto wstawać, ubierać się i przygotowywać rzeczy do wyrzucenia, a tu już pod oknem banderowcy krzyczą: „Wstawaj! Budiesz hory!” Pokazała się rakieta i zaczęli na to hasło podpalać wszystkie domy. Od domu odchodzili dopiero wtedy, kiedy o słu-

mieniu ognia nie było mowy. Gdy zapaliła się kuźnia, ojciec podskoczył z wiadrem wody, żeby chlusnąć i uratować króliki. Wtedy banderowiec chlusnął go w tył głowy tak, że padł nieprzytomny. Wstał dopiero po kilku godzinach. Jak było dalej, nie pamiętał. Teraz mówił tylko o tym, że trzeba opuszczać to przeklęte placowisko i jechać na zachód, żeby objąć tam jakieś gospodarstwo. Z opowiadań późniejszych, tych ze spalonych wsi, mogłem sobie wytworzyć obraz tragedii owej nocy, obraz jej skutków. Nowotaniec i Nagórzany zostały okrążone przez bandy UPA. Na sygnał rakiety około godziny 22 wsie stanęły w ogniu. Zapłonęło i Bukowsko. W wielu przypadkach pod terrorem banderowskich luf podpalaczami byli właściciele domów. Rozlało się morze ognia, noc zamieniła się w dzień. Rozległ się przerażający ryk bydła, szloch i jęk ludzi, trzask palącego się drzewa i walących się w płomieniach domów. Zapanował żywioł, co niósł masowe zniszczenie. Banda tymczasem rabowała konie, bydło, ściągając co lepsze buty z nóg. Z brzaskiem dnia dogasały płomienie. Ranne słońce powitało zgłiszczona – dym, swąd, języki ognia i nasycone smrodem spalenizny powietrze. Oto tragedia jednej nocy. W Nagórzanach ocalała tylko cerkiew i jedyny dom prawdziwie ukraiński – Jana P. W Nowotańcu ocalały dwa domy mieszkalne nie zauważone w gęszczu drzew, plebania i częściowo spalona szkoła. Ogień

zlokalizował ówczesny kierownik szkoły Tadeusz Leja, który był moim nauczycielem. Zbolałe i ogołocone, pozabawione dachu nad głową rodziny masowo opuszczały spalone wsie. Znalazły przytułek i schronienie we wsiach okolicznych i na Ziemiach Odzyskanych. Inni pozostali. Z czasem coraz więcej rolników poczęło ściągąć na własny zagon. Bezdomna ludność gnieździła się po piwnicach, w skleconych naprędce szałasach, prowizorkach, w salach lekcyjnych, na plebanii itp. O głodzie i chłodzie, w skrajnie prymitywnych warunkach zaczęła się ludność wydźwigać z ruin. Nie było skąd ani też za co nabyć materiałów budowlanych. Nie było siekiery ni piły, najprostszych narzędzi nie było. Nie było co posiać ni posadzić. Jeśli było co zjeść, nie było w czym ugotować, nie było nawet czym zjeść. W kilka dni po spaleniu jedną łyżką posługiwały się dwie, trzy rodziny. Ojcu trudno było się rozstać z ojcowizną i gdzieś daleko wyjechać. Nie tak prosto na własną rękę wyjechać w nieznane. Tam się urodził, wyrósł, wiele lat przeżył. Upór chłopski zwyciężył.

Marian Dębicki. Urodzony w 1931 r. w małej wiosce Nagórzany w Bieszczadach w rodzinie małorolnego chłopca. Tam przebywał do nadejścia frontu radzieckiego. Uczył się w szkole w Nowotańcu. Muzykował po weselach. Wioska i dom rodzinny spłonęły w 1946 r. Mieszkał i pracował w Warszawie. Zawód: mgr inż. chemik.

Krzyże i kapliczki

Kapliczka w Woli Jaworowej

*Odnalazłem Cię Panie
przy drodze
gdy mgły opadły
jak ręce
a pod nogami
falującym zbożem
zakotyssała przestrzeń
rozkołysały się kwiaty
na polach
i łązy
w porannej rosie ukryte
jeszcze dzwonią w modlitwie
jak perły
i wiersze
wypadło ze mnie serce
w pokłonie
w Twoje dłonie
odnalazłem Cię Panie
przy drodze.*

Janusz Kliś

Po II wojnie światowej, panujący system nie sprzyjał działaniom na rzecz ochrony zabytków czyli małej architektury przydrożnej, którą tworzą kapliczki i krzyże.

Ich rola i znaczenie w przestrzeni kulturowej była przez lata niedoceniana. Cicha obecność tych które przetrwały urozmaica dziś wiejski pejzaż i wzbudza refleksje nad kulturą ludową, której są znakiem. Do takich które ocalały, należy kapliczka w Woli Jaworowej. Po wysiedleniu Rusinów w roku 1946 i 1947 oraz komasacji gruntów w 1949-50, powstała nowa droga w linii prostej, w wyniku tego kapliczka pozostała centralnie na środku. Przejeżdżający, przez długi czas ją omijali, do czasu jak została uderzona dłużnicą na wozie konnym przez mieszkańca wioski podążającego z lasu. Przewrócona wzbudziła zainteresowanie pana Leszka Jakubowskiego, który wspólnie z sąsiadem Michałem

Szwast przenieśli ją na posesję obok drogi i tym sposobem małżonkowie Albina i Leszek Jakubowscy stali się prawnymi opiekunami kapliczki.

Obecnie kapliczką opiekuje się córka Państwa Jakubowskich, Monika i jej mąż Jacek Barański.

Kapliczka ma wysokość 2 m i składa się z trzech członów, wykutych w kamieniu, w dwóch z nich są wnęki, dolny 50 cm x 30 cm, górny 30x20, zwieńczona jest 1m odlewany żeliwnym, bogato zdobionym krzyżem. Figura ukrzyżowanego ma nogi

przybite wg. tradycji wschodniej - osobno. Głowa Chrystusa pochylona jest na prawe ramię. Krzyż Łemkowski cechuje różnorodność wzorów, mnogość szczegółów, oraz precyzyjne wykonanie. Wzory tych krzyży były projektowane w Wiedniu i sprzedawane odlewnikom, w większości żydowskim. Z relacji pana Leszka, przed wojną kapliczka stała na posesji Rusina o nazwisku Pituch. Data jej powstania to 1904 rok. Fundator oraz intencja jej powstania jest nieznana. Cieszy to,

że obecnie kapliczka ma godnych opiekunów i będzie przez długie lata świadczyć o kulturze duchowej, dawno żyjących tu mieszkańców.

Trudno w obecnych czasach byłoby sobie wyobrazić, zniknięcie jej z tego wiejskiego krajobrazu. Stąd konieczna jest dbałość o to miejsce i świadomość, że stawiano ją w celach kulturowych.

Dzięki świadomości obecnych właścicieli, to miejsce żyje, ozdobione kwiatami i palącymi zniczami.

Zdzisław Bednarczyk

WIEŚCI Z REGIONU

Gala premierowa serialu „Wataha” w Warszawie.

Bieszczadzcy strażnicy graniczni uczestniczyli w uroczystej premierze trzeciego sezonu serialu „Wataha”, telewizji HBO. Serial opowiada o pracy bieszczadzkiej SG. Zdjęcia do filmu realizowane były od początku lutego do połowy czerwca bieżącego roku, głównie w Bieszczadach. Serial wypromował Bieszczady, a także pracę bieszczadzkich strażników granicznych.

Makieta miasta Krosna nową atrakcją turystyczną.

Makieta Krosna została ustawiona w centrum zespołu staromiejskiego, jako pokrywa studni stojącej na rynku. Przestrzenny model historycznego miasta z przełomu XVI i XVII wieku, odzwierciedla jego wizerunek zamieszczony w dziele G. Brauna i F. Hogenberga „Miasta Świata”.

Gra RoboSoccer z podkarpackiej platformy dla startupów ruszyła w świat.

W Inkubatorze Technologicznym w Jasionce koło Rzeszowa stworzono grę, którą interesuje się cały świat. RoboSoccer to nowoczesne piłkarzyki - zawodnikami są zdalnie sterowane roboty, a boisko można złożyć, zapakować do pudełka i zabrać ze sobą do znajomych lub na wycieczkę. Sprzedaż już ruszyła i trwają przygotowania do masowej produkcji.

Muzeum Techniki przy Zespole Szkół Nr 2 w Sanoku

Muzeum w Mechaniku jest pierwszym tego typu w Sanoku. Powstawało ono od 2018 roku i zgromadziło sprzęty techniczne, charakterystyczne dla końca XX wieku. Ekspozycje zbierane były przez lata i składowane na szkolnym strychu. W przyszłości jego zbiory z pewnością zostaną poszerzone.

Bezpłatne i skuteczne leczenie zapalenia wątroby.

Leczenie wirusowego zapalenia wątroby może być krótkie i skuteczne. Dzięki programowi lekowemu, w którym uczestniczy Szpi-

tal Specjalistyczny w Mielcu Oddział Chorób Zakaźnych, pacjenci leczą się bezpłatnie, z wykorzystaniem najnowszych osiągnięć światowej medycyny. Z leczenia mogą korzystać chorzy z całej Polski.

Odkrywczy Czarnego Złota - nowy szlak transgraniczny.

Podkarpacka Regionalna Organizacja Turystyczna zaprasza turystów chcących poznać historię odkrycia ropy naftowej na nowy szlak transgraniczny pn. ODKRYWCY CZARNEGO ZŁOTA. Trasa turystyczna prowadzi przez najciekawsze i najważniejsze miejsca związane z powstaniem i rozwojem przemysłu naftowego. Szlak Odkrywczy Czarnego Złota ze względu na niski poziom trudności, przeznaczony jest dla każdego: młodzieży, rodzin z dziećmi, osób starszych. Więcej informacji można znaleźć na stronie <http://www.podkarpackie.travel>.

Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku laureatem prestiżowych nagród.

Skansen w Sanoku to największe w Europie muzeum skansenowskie. Polska Organizacja Turystyczna podczas uroczystej gali w Warszawie wyróżniła 13 produktów turystycznych. W kategorii na najlepszy produkt turystyczny 2019 roku zwyciężył Park Etnograficzny Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku. Kolejna nagroda została przyznana w Janowie Podlaskim, przez Kapitułę Konkursu Ambasador Wschodu w kategorii turystyka.

Lesko - Sylwestrową Stolicą Bieszczad

Urząd Miasta i Gminy Lesko zaprasza na Sylwestra, który odbędzie się w Rynku. Widowiskowy pokaz przy elektryzującej muzyce da Teatr Ognia „Arche”, który rozgrzeje publiczność i wprowadzi w nastrój zabawy z tegoroczną gwiazdą sylwestrowej nocy – zespołem „exMaanam”.

Maria Ambicka

Chłuba Gminy Bukowsko

Z Justyną Serwońską rozmawia Marian Czapla

- Gospodarstwo Rolne Justyny i Zdzisława Serwońskich w Nagórzanach, to wzór osiągania dobrych efektów dzięki pracowitości i wykorzystaniu dotacji z unijnych środków na cel rozwoju rolnictwa. Co wpłynęło na podjęcie się prowadzenia gospodarstwa rolno-hodowlanego – zapytałem Justynę Serwońską?

JS: Mój mąż Zdzisław i ja, lubimy zwierzęta, od dziecka mamy z nimi styczność. Kochamy naturę, pracę w klimacie otaczającej nas przyrody.

- Rzeczywiście, na przeprowadzenie wywiadu, Justyna zaproponowała „pokój ZOO”, gdzie rozmawialiśmy przy śpiewie kanarków. Byłem pod wrażeniem; w ładnie urządzonym pokoju znajdują się 3 klatki z kanarkami, dużych rozmiarów klatka z szynszylem, 4 koty i młody owczarek berneński.

JS: Mam jeszcze jednego psa na podwórzu – mówi Justyna – no i konia pod siodło.

- Przy owocowej herbatce i smacznym słodkim cieście, słuchałem ciekawych opowieści o gospodarstwie i oglądałem dyplomy za osiągnięcia.

JS: Zaczynaliśmy od małego gospodarstwa, które przekazali nam rodzice Zdzisława – Maria i Stanisław Serwońscy. Moi rodzice – Janina i Stanisław, mieszkają daleko, ale zawsze mogłam na nich liczyć. Początkowo mieliśmy 10 szt. bydła, obecnie mamy 45 szt. rasy simentalskiej. W roku 2004 podjęliśmy się budowy specjalistycznej obory. Była to pierwsza tego typu obora w powiecie sanockim, według wymogów Europejskiej Unii. Otrzymaliśmy dotację z EU, przez projekt SAPAR. Również maszyny i urządzenia rolnicze nabyliśmy dzięki dotacji z EU przez projekty SAPAR, MŁODY ROLNIK i MODERNIZACJA ROLNICTWA. Mamy 45ha pola. Uprawiamy zboże, kukurydzę na kiszonki, trawy na zielono i na siano.

Pod względem wydajności mleka, w roku 2017, gospodarstwo zajmowało 2 miejsce w powiecie sanockim i 1 miejsce w gminie Bukowsko. Odbiorcą mleka jest SPO-MLEK.

- Justyna i Zdzisław hodują krowy w systemie tak zwanego wolnego wypasu. Jest to istotne, gdyż krowy przebywają na świeżym powietrzu, spասają dobrą dla nich trawę i zioła. Krowa ma wybór, w przeciwieństwie do krów zamkniętych w pomieszczeniu, karmionych tylko kiszunką.

Liczne dyplomy świadczą, że w waszym gospodarstwie wytwarzane są sery. Justyno – jak do tego doszło?

JS: Parę lat temu brałam udział w kilku kursach organizowanych przez Stowarzyszenie Rolników. Kurs prowadził mieszkaniec naszej wioski – Marek Silarski. Celem kursu było, by nauczyć wytwarzać taki ser podpuszczkowy, który by uzyskał certyfikat, jako produkt podkarpacki.

Wytwarzam takie sery. Wprowadzam też receptury własne; ser podpuszczkowy z ziołami i wędzone, które można nabywać w naszym gospodarstwie.

- Wiem, że w tym domu praktykowane są zainteresowania plastyczne, sportowe, muzyczne.

JS: Tak. Zdzisław interesuje się sportem. Gra na akordeonie, gra w piłkę nożną, jeździ też, z dwiema naszymi córkami kibicować na mecze hokeja.

W prowadzeniu gospodarstwa jest solidny, dokładny. Jest dobrym obserwatorem stanu zdrowia bydła, gdy zimno, nagania do obory. Przestrzega, by utrzymywać tylko czystą rasę „simental”. Zna się prawie tak, jak wetyrynarz.

- Widzę u was obrazy wykonane różną techniką, ozdoby z papieru, kto to wykonał?

JS: Córki mają zdolności plastyczne; Otylia interesuje się oregano, robi ozdoby z papieru, pisanki, uczestniczyła w warsztatach słomkarstwa w Uniwersytecie Rzemiosła w Woli Sękowej, jest miłośniczką zwierząt, interesuje się sportem. Martynka jest miłośniczką koni, jeździ wierzchem, maluje na papierze, na płótnie maluje, tworzy obrazy z koralików, wyszywa, haftuje.

- Justyno, wiele zdolności plastycznych przekazałaś swoim córkom... Twoim serom też nadajesz różne kształty, masz zdolności dekoracyjne, szyjesz na maszynie. Działasz też w Kole Gospodyń Wiejskich. Bierzesz udział w kiermaszach, wystawach; świadczą o tym liczne dyplomy uznania.

JS: Lubię pracować i lubię udzielać się społecznie

- Przedstawię kilka pięknie oprawionych dokumentów: Dni Otwartych Drzwi PODR Boguchwała, Laureat Konkursu „Najlepszy produkt podkarpacki” Justyna Serwońska za ser wędzony, Boguchwała 24-25 czerwca 2017 r.

Polska Izba Produktu Regionalnego I Lokalnego Dyplom wyróżnienie w konkursie „Najlepsze Kulinarne Dziedzictwo – Smaki Regionów” dla Justyny Serwońskiej Nagórzany za ser biały podpuszczkowy z ziołami, Strzegocice, dnia 27 maja 2017 r.

Dyplom dla Justyny Serwońskiej za ser podpuszczkowy mix ziół, wyróżniony w konkursie „Najlepszy produkt podkarpacki” zorganizowany podczas Dni Otwartych Drzwi, Dyrektor PODR w Boguchwale Robert Pieszczocho Boguchwała 23-24 czerwca 2018 r.

PODR Laureat Konkursu „Najlepszy produkt podkarpacki” Justyna Serwońska za ser podpuszczkowy mix ziół Boguchwała, 24 czerwca 2018 r.

Dyplom „I Podkarpacki Festiwal Serów” za zajęcie III

miejsca w konkursie na „Najlepszy produkt serowarski 2018” dla Justyna Serwońska, Nagórzany za produkt Ser wędzony krowi z czarnuszką.

Dyplom „II Podkarpacki Festiwal Serów” za zajęcie III miejsca w Konkursie na „Najlepszy produkt serowarski” dla Justyny Serwońskiej z Nagórzan za produkt ser podpuszczkowy z ziołami.

Ustrzyki Dolne, 16 czerwca 2019 r.

PODR Laureat konkursu „Najlepszy produkt podkarpacki” Justyna Serwońska za ser podpuszczkowy mix ziół 2018. PODR Laureat Konkursu „Najlepszy produkt podkarpacki” Justyna Serwońska za ser podpuszczkowy krowi z suszonymi pomidorami, bazylią, czosnkiem Boguchwała 29 czerwca 2019 r.

Państwo Serwońscy oprócz ciężkiej pracy znajdują czas na własne zainteresowania, można też ich spotkać w kościele na niedzielnej Mszy świętej. Życie w wyważonej harmonii sprzyja osiąganiu wielu sukcesów... Dziękuję za rozmowę, życzę: szczęść Boże!

Rozmawiał: Marian Czapla, Nagórzany, 8 grudnia 2019r.

CO ZASIEJEMY TO ZBIERZEMY

Przygotowanie podłoża po jesiennych zbiorach jest fundamentem pod przyszłoroczne zbiory. Podstawą jest nawożenie, a tutaj najlepszym środkiem są nawozy pochodzenia naturalnego, czyli kompost lub obornik. Ważne jest, aby obornik był przekopany najlepiej tego samego dnia, gdyż azot w nim zawarty ulotni się. Przekopanie gleby nie tylko służy wymieszaniu jej z nawozem, ale również użyźnia, napowietrza i spulchnia, a także eliminuje szkodniki. Już teraz zaplanujemy jakie warzywa będziemy wysiewać i ich zmianowanie (rok po roku nie uprawiamy w tym samym miejscu rośliny z tej samej grupy roślin).

Sąsiedztwo warzyw, ziół i kwiatów też nie jest im obojętne. Zioła posadzone w pobliżu warzyw mają dobry wpływ na ich rozwój i poprawiają ich smak. Zależność może występować również w sposób pośredni, czyli odstraszać i wabiąc szkodniki niszczące nasze uprawy.

Aksamitki oraz nagietek lekarski posadzone na grządce warzywnej chronią uprawę przed nicieniami korzeniowymi. Zaś nasturcja zwalczymy szkodniki takie jak bieliki i mszyce, a także ułatwią zwalczanie ślimaków. Pokrzywa w towarzystwie rumianku i mięty pieprzowej podniesie odporność naszej uprawy i odstraszy szkodniki. Mięta już samodzielnie odpędzi nam mrówki i szkodniki kapusty.

Mówiąc o dobrym sąsiedztwie przy doborze roślin zwracamy uwagę na ich wymagania. Nie mogą one ze sobą rywalizować o wodę, dostęp do światła czy składników mineralnych.

Przechodzimy do najważniejszej rzeczy jaką jest dobór odpowiednich odmian nasion. Na sklepowych półkach jest coraz więcej nasion z oznaczeniem F1. Są one droższe, ale w zamian producent oferuje nam większy plon oraz większą odporność na choroby czy atak szkodników. Jednak zawsze jest to „ale” - niestety z tych roślin zebrane nasiona nie wydadzą już polonu. I aby znów cieszyć się pięknymi zbiorami musimy zakupić kolejne nasiona. Warto się tutaj zastanowić jeżeli nic nie zmienimy to pewnego dnia mogłoby się okazać, że innych nasion już nie ma. Bylibyśmy całkowicie uzależnieni od osób, które takie nasiona produkują. Dlatego wybór starych odmian jest tak dla nas ważny. Uprawiając je uczestniczymy w ochronie przed wyginieciem, przekazując je następnym pokoleniom. Na dzień dzisiejszy nie jesteśmy w stanie do końca powiedzieć jakie następstwa niesie stosowanie nasion F1, ale pewne jest, że stosowanie odmian powstałych w pełnej harmonii z Matką Naturą przekazuje ciąg życia.

Marta Marzec - Brejta

Szkoła pamięta

W związku z realizacją programu „Szkoła pamięta” w Zespole Szkół w Bukowsku podjęto szereg działań mających na celu upamiętnienie ważnych osób, miejsc i wydarzeń związanych z historią Bukowska. Samorząd Uczniowski przeprowadził zbiórkę zniczy, które zostały zapalone na bezimiennych, opuszczonych grobach przez uczniów. Dzieci odwiedziły lokalne miejsca pamięci i wysłuchały pogadanki o historii Bukowska. Złożono kwiaty i zapalono znicze pod pomnikiem znajdującym się w centrum miejscowości. Podobnie do akcji włączyli się uczniowie edukacji wczesnoszkolnej. Wykonano projekt literacko-plastyczny „Chwała bohaterom” upamiętniający znane z literatury pięknej i historii postaci. Analogiczną tematykę miała praca „Kartka z pamiętnika”. Efekty działań uczniów zostały w formie wystawy wyeksponowane na korytarzu szkolnym. Ponadto klasa 8 b wykonała prezentację multimedialną nt. lektury „Kamienie na szaniec”. W realizację programu włączyli się harcerze. Wykonali szereg działań upamiętniających miejsca i postaci związane z przeszłością Bukowska: uporządkowali pomnik żołnierski, grób Kazimiery Kochańskiej oraz pomnik „Walczących o Niepodległość”. Ponadto przygotowali stroiki, które zostały złożone na pomnikach, zaś w Święto Zmarłych zapalili znicze na zapomnianych grobach, pełnili wartę przy pomniku żołnierskim podczas procesji oraz kwestowali na cmentarzu.

30 października gościliśmy na spotkaniu „Świadek historii” bardzo ważnego gościa p. Władysławę Żytka, mieszkającą obecnie w Wolicy, a pochodzącą z Bukowska. Opowiedziała zgromadzonym uczniom i nauczycielom o swoim dzieciństwie, które niestety przypadło na okres II wojny światowej. Pani Władysława jest córką legionisty, Michała Bednarza, który przez siedem lat brał udział w walkach o odzyskanie niepodległości. Został odznaczony przez Marszałka Piłsudskiego Krzyżem Walecznych i Virtuti Militari. Został śmiertelnie pobity przez członków band UPa- zmarł w 1946 roku. Dowiedzieliśmy się wielu informacji, mających obecnie wartość dokumentu historycznego, na temat dziejów Jej rodziny. Pani Władysława zaprezentowała zgromadzonym pamiątki rodzinne związane z ojcem. Recytowała uczniom wiersz „Rok 1935 – wiersz

żałobny” Juliana Tuwima, który deklamowała, gdy miała 11 lat, w szkole podczas akademii oraz rocznicy śmierci marszałka Józefa Piłsudskiego.

Dyrekcja szkoły dziękuje koordynatorowi p. Alicji Maczużak – Golonka oraz nauczycielom i uczniom za wysiłek włożony w realizację tak ważnego dla szkoły i społeczności lokalnej programu.

Anita Wolanin

Jasełka i Kiermasz Bożonarodzeniowy w Bukowsku

8 grudnia 2019 roku w Domu Ludowym w Bukowsku odbyły się Jasełka podczas których swoje umiejętności aktorskie, muzyczne i taneczne zaprezentowali uczniowie Zespołu Szkół w Bukowsku.

Przedstawienie rozpoczęło się od tańca aniołków przygotowanego przez sześciolatki pod kierunkiem p. Beaty Kocaj. Następnie inscenizację nawiązującą do narodzenia Jezusa, ale zawierającą wiele aluzji do współczesnych realiów przedstawili drugoklasiści pod opieką p. Ewy Fal- Woźny i p. Justyny Gurgul.

Inszenizacja była okazją do zaprezentowania przybyłej publiczności licznych talentów muzycznych. Kolędy zaśpiewali: Maja Perkołup, Julia Nowak i Bartosz Bochnak. Na instrumentach dętych melodie świąteczne zagraли: Sebastian Krzok, Nehemiasz Dąbrówka, Fabian Pyszko i Szymon Pyszko. Na skrzypcach zagrały: Julia Dusznik, Milena Janik i Julia Nowak.

Licytację szopek bożonarodzeniowych, wykonanych przez rodziców naszych uczniów, prowadzili p. Anna Oleksów- Szczuryk i p. Daniel Kornasiewicz. Twórcą największej szopki był uczeń klasy 8 b, Gabriel Oleksów.

Po zakończeniu programu artystycznego przybyli goście, mieszkańcy Bukowska, nauczyciele, uczniowie zostali zaproszeni na poczęstunek, na który składały się potrawy wigilijne i ciasta przygotowane przez rodziców uczniów.

Każdy uczestnik imprezy mógł zakupić wykonane przez rodziców i nauczycieli ozdoby świąteczne: stroiki, choinki wykonane z szyszek, bałwanki, bombki, wianki, świeczniki i ozdoby szydełkowe.

Dyrekcja Zespołu Szkół w Bukowsku składa podziękowanie Rodzicom za przygotowanie poczęstunku i kiermaszu ozdób świątecznych, Nauczycielom i Uczniom za przygotowanie wprowadzającego w świąteczną atmosferę nastrojowego programu artystycznego. Dziękuje również przybyłym gościom i sponsorom za zainteresowanie naszą uroczystością i jednocześnie wsparcie finansowe, które zostanie przeznaczone na potrzeby uczniów.

Anita Wolanin

Gminny Mikołajkowy Turniej Piłki Nożnej o Puchar Wójta Gminy Bukowsko

11.12.2019 w Szkole Podstawowej w Bukowsku został zorganizowany, przez nauczycieli wychowania fizycznego, Gminny Mikołajkowy Turniej Piłki Nożnej Chłopców o Puchar Wójta Gminy Bukowsko. W zmaganiach uczestniczyło 3 szkoły : SP Bukowsko, SP Pobiedno i SP Nowotaniec. Rozgrywki podzielone były na dwie kategorie wiekowe: chłopcy u9 i u12. Wśród starszej grupy najlepsza okazała się drużyna z Pobiedna, drugie miejsce zajęła reprezentacja z Bukowska, natomiast na trzecim miejscu uplasowała się szkoła z Nowotańca. Wśród najmłodszych uczestników tabela wyników prezentowała się następująco: Bukowsko przed Nowotańcem i Pobiednem. Pamiątkowe Puchary i dyplomy dla zawodników wręczył Wójt Gminy Pan Bukowsko Marek Bańkowski.

Artur Łuszcz

Sztuka czerpania z darów natury

28 października 2019r. najmłodszy uczniowie Zespołu Szkół w Nowotańcu wzięli udział w prelekcji przygotowanej przez doświadczonego mistrza pszczelarskiego. Dotyczyła ona znaczenia pszczół w środowisku i korzyści płynących dla człowieka. Celem spotkania było przekazanie wiedzy o roli pszczół w przyrodzie oraz zapoznanie z akcesoriami i produktami pszczelarskimi. Ponadto niezmiernie istotnym aspektem było uświadomienie najmłodszym potrzeby dbałości o czyste środowisko oraz wagi sadzenia roślin miododajnych, dzięki którym te niezwykle owady mogą żyć. Zajęcia składały się z części teoretycznej i pokazowej. Na pamiątkę każde dziecko otrzymało słoiczek ekologicznego miodu.

„Opowiedz mi o Polsce ...”

W tym roku, w Zespole Szkół w Nowotańcu, postanowiliśmy zmienić formułę obchodów rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości. Zamiast na tradycyjną akademię, zaprosiliśmy uczniów do udziału w konkursie recytatorskim „Opowiedz mi o Polsce...” Nasi wychowankowie prezentowali wiersze mówiące o Ojczyźnie – o miłości i szacunku do Niej, jej tradycjach, historii, zabytkach, ważnych miejscach, znanych Polakach. Konkurs przebiegał dwuetapowo. Najpierw uczniowie rywalizowali na poziomie klas, a 8 listopada 2019r. najlepsi recytatorzy wystąpili przed społecznością szkolną. Okazało się, że uczestnicy imprezy wybrali bardzo

różne, mniej i bardziej znane wiersze – poważne i zabawne, krótkie i długie, rymowane i białe. Z tej różnorodności utkała się piękna opowieść o naszym kraju, uzupełniana nastrojowymi pieśniami i piosenkami. Patriotyczny klimat tworzyła również dekoracja, przypominająca o symbolach narodowych i ważnych wydarzeniach z naszej historii.

Jak w każdym konkursie, tak i w tym, jury wyłoniło zwycięzców w trzech kategoriach wiekowych. Publiczność również przyznała swoją nagrodę za najlepszy występ. Okazało się, że wszyscy oceniający, jury i publiczność, byli zgodni w swoim wyborze.

Wielkie Czytanie na Leśnej Polanie

Czytanie może być przyjemne, pouczające, fascynujące, a nawet magiczne. O tym mogli przekonać się nasi uczniowie 27 września, w czasie Szkolnego Dnia Głośnego Czytania. O odpowiednią atmosferę zadbały organizatorki spotkania, tworząc tym razem bajkowo – słodziałkową dekorację z wielkim drzewem pośrodku. Nasza szkoła postanowiła bowiem wziąć udział w organizowanym przez sieć sklepów „Biedronka” konkursie na najpiękniejszą dekorację z Magicznym Drzewem Gangu Słodziałków, stworzonym z materiałów recyklingowych. O leśny klimat zadbali także młodszy uczniowie, którzy przynieśli kasztany, orzechy, żółędzie, szyszki i liście. Na Polanę trafiły owoce, grzybki z warzyw, a nawet prawdziwe maślaczki. Zakwitły wrzosy i lawenda. Zaroiło się też od Słodziałków, które chętnie wypożyczyli nam najmłodsi uczniowie. Pośród tego bajkowego zakątka stanął też fotel, a obok niego pojawiły się kolorowe poduszki i oczywiście książki, których fragmentów wysłuchały cztery grupy naszych uczniów. Najmłodsi – przedszkolaki i uczniowie klas 1 – 3 – poznali przygody Słodziałków z najnowsze- go tomu stworzonego przez Renatę Piątkowską. Średnia grupa – klasy piąta i szósta – miały okazję wysłuchać opowiadania tej samej autorki i przekonać się, że koty nie tylko chodzą własnymi ścieżkami, ale również mają

własne zdanie na temat ludzi i potrafią zdecydowanie demonstrować swoje sympatie i antypatie. Tytułowy Mruk postanowił „wypowiedzieć się” na temat kandydatów na chłopaka dla swojej pani. Wobec jego opinii trudno było przejść obojętnie. No cóż – strach narazić się kotu...

Dwie najstarsze klasy szkoły podstawowej wysłuchały opowiadania o miłości, braku pieniędzy i trudnej walce o własną godność, którą musiał stoczyć ich rówieśnik, Piotr, bohater opowiadania Anny Onichimowskiej. Było zabawnie, interesująco, życiowo, refleksyjnie, bajkowo, a na końcu słodko, bo po lekturze nie zabrakło tradycyjnych herbatniczków dla wdzięcznych słuchaczy. Postaramy się, żeby tak było również za rok. Uda się na pewno, bo przecież czytanie inspiruje do najlepszych rzeczy. A póki co, czekamy na wyniki konkursu na najpiękniejszą dekorację i mamy nadzieję na trzy tysiące na nowe książki do biblioteki szkolnej. Trzymajcie za nas kciuki!

Sylwia Wójcik – Stabryła, Dorota Radożycka, Aleksandra Kabala

Światowy Dzień Pluszowego Misia w przedszkolu w Pobiednie

Popularyzując czytelnictwo oraz pozyskując młode pokolenia, aby stawało się odbiorcą dzieł stworzonych, przedszkole w Pobiednie przystąpiło do ogólnopolskiego projektu pod hasłem „Mały miś w świecie wielkiej literatury”. Realizując ten projekt w dniu 25.11.2019r. przedszkolaki uczestniczyły w obchodach Światowego Dnia Pluszowego Misia. Tego dnia dzieci przyszedły do przedszkola ze swoimi małymi przyjaciółmi – misiami lub otrzymały misia w przedszkolu. Tego dnia przybyły misie małe, średnie i bardzo duże, białe, brązowe, żółte i różowe. A każdy był piękny i wyjątkowy. Uroczysty dzień rozpoczął się od przywitania i zabawy z pluszakami. Dla dzieci w tym dniu przygotowano wiele atrakcji: zabawy ruchowe, plastyczne, śpiewanie piosenek, misiowe tańce, czytanie bajek, fotobudkę, wycieczkę do biblioteki publicznej.

Przygotowana przez p. S Wojciechowską misiowa fotobudka cieszyła się ogromną popularnością. Każdy przedszkolak wraz ze swoim misiem upamiętnił ten dzień zdjęciem zrobionym w fotobudce. Grupa II (5-o latki) w tym dniu udała się do Publicznej Biblioteki w Pobiednie. Dzieci oraz ich misie powitały panią bibliotekarkę, która przedstawiła misia Antoniego i jego historię. Zapoznała dzieci z pomieszczeniem biblioteki, jej funkcją oraz pokazała książki, których bohaterami są misie. Przedszkolaki wysłuchały wiersza Jana Brzechwy pt. "Niedźwiedź" oraz pochwaliły się znajomością recytując pięknie wiersz „Samochwała” a także zaśpiewały poznane piosenki. Na zakończenie pobytu pani przeczytała dzieciom i ich misiom bajkę pt. "Puszek miś wędrowniczek" oraz poczęstowała wszystkich czekoladkami. Dzieci dziękując za miłe spędzony czas odwdzińczyły się wręczając „misiową” kartkę z podziękowaniem. Pobyt w bibliotece był dla dzieci ciekawy, interesujący i zostanie na długo w pamięci za co jeszcze raz bardzo serdecznie dziękujemy pani Kazimierze Sie-rota.

Opracowała B. Klimkowska

Pasowanie na przedszkolaka

Dzień 22 listopada 2019r. pozostanie na długo w pamięci dzieci z pierwszej grupy Przedszkola Samorządowego w Pobiednie. Tego właśnie dnia odbyła się pierwsza ważna przedszkolna uroczystość – Pasowanie na Przedszkolaka. Był to szczególny dzień, zwłaszcza dla dzieci, które we wrześniu pierwszy raz przekroczyły

próg przedszkolnych drzwi oraz ich pierwszy publiczny występ przed liczną zgromadzoną publicznością. W tym ważnym wydarzeniu udział brała pani dyrektor szkoły Katarzyna Wojtuszevska- Cap, pani wicedyrektor Wioletta Przyboś oraz rodzice. Uroczystość rozpoczęła się od powitania gości i przedstawienia krótkiej części artystycznej, w której maluszki zaprezentowały swoje umiejętności – dając tym samym dowód, jak dużo już potrafią. Były więc piosenki, wierszyki, zabawy ruchowe i taniec. Po części artystycznej dzieci złożyły uroczyste ślubowanie obiecując: zgodnie bawić się w przedszkolu, przychodzić każdego dnia z uśmiechem, słuchać pani i pomagać kolegom, być dzielnym przedszkolakiem. Również rodzice mieli za zadanie złożyć ślubowanie obiecując: pomoc, zaufanie i dobre słowo. Następnie pani dyrektor dokonała uroczystego pasowania każdego dziecka na przedszkolaka. Na pamiątkę tego ważnego wydarzenia każdy przedszkolak otrzymał dyplom pasowania, medal oraz słodki upominek. Po uroczystym pasowaniu wszystkie dzieci uśmiechnięte i zadowolone oficjalnie zostały przyjęte do grona przedszkolaków. Pani dyrektor wraz z wychowawcą podziękowały dzieciom za wspaniałe występy, a rodzicom za przygotowanie słodkiego poczęstunku, który czekał na wszystkich gości w świetlicy. Na pewno był to niezapomniany dzień, pełen emocji i miłych wrażeń.

Opracowała: Magdalena Nitka

„Z FUNDACJĄ PZU PO LEKCJACH”

Zakończyła się tegoroczna edycja na KONKURS DOTACYJNY „Z Fundacją PZU po lekcjach”. Celem konkursu jest wsparcie inicjatyw edukacyjnych i wyrównujących szanse społeczne, kierowanych do uczniów szkół poprzez zorganizowanie dodatkowych zajęć pozalekcyjnych wykraczających poza edukacyjną ofertę szkół. Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Pobiedno wzięło udział w naborze wniosków, przedstawiając projekt „Nie bądź pasywny - bądź kreatywny!”. W tegorocznej edycji do Fundacji PZU zostały złożone 263 wnioski. Dotacje przyznano 20 organizacjom. Z ogromną radością informujemy, że Fundacja PZU przyznała dofinansowanie Stowarzyszeniu Rozwoju Wsi Pobiedno na realizację projektu pt. „Nie bądź pasywny - bądź kreatywny!”. Projekt ten dotyczy realizacji zajęć pozalekcyjnych dla uczniów Zespołu Szkół im. Jana Pawła II w Pobiednie. Koordynatorem projektu jest Pani katarzyna Wojtuszevska – Cap.

W ramach tego projektu od listopada do końca roku szkolnego odbywają się we współpracy ze szkołą następujące bezpłatne zajęcia pozalekcyjne dla uczniów:

- warsztaty bibułkarskie;
- zajęcia tańca ludowego;
- warsztaty dziennikarskie z językiem angielskim;
- spotkania muzyczne – chór rozrywkowy;
- zajęcia z nauki pływania na basenie.

Projekt jest finansowany ze środków Fundacji PZU.

SZKÓŁKA PIŁKARSKA OGŁASZA NABÓR CHŁOPCÓW I DZIEWCZYNEK

od 5 roku życia

Zapewniamy:

- treningi pod okiem
wykwalifikowanego trenera dwa
razy w tygodniu**
- stroje treningowe oraz sprzęt
sportowy**
- sale sportową oraz Orlik przy ZS
w Bukowsku**

Szkółka Piłkarska Bukowsko

Informacje: 502 624 886

www.gspbukowsko.com.pl

- ✓ Przed świętami św. Mikołaj rozdaje prezenty na ulicy. Jasio po otrzymaniu jednego z nich mówi:
 - Święty Mikołaju, dziękuję ci za prezent.
 - Głupstwo - odpowiada święty Mikołaj. - Nie masz mi za co dziękować.
 - Wiem, ale mama mi kazała.
- ✓ Jasio pisze list do świętego Mikołaja:
 - „Chciałbym narty, łyżwy, sanki i grypę na zakończenie ferii świątecznych”.
- ✓ Dwóch chłopców spędza noc przed wigilią u dziadków. Przed pójściem spać, klękają przed łózkami i modlą się, a jeden z nich ile sił w płucach woła głośno:

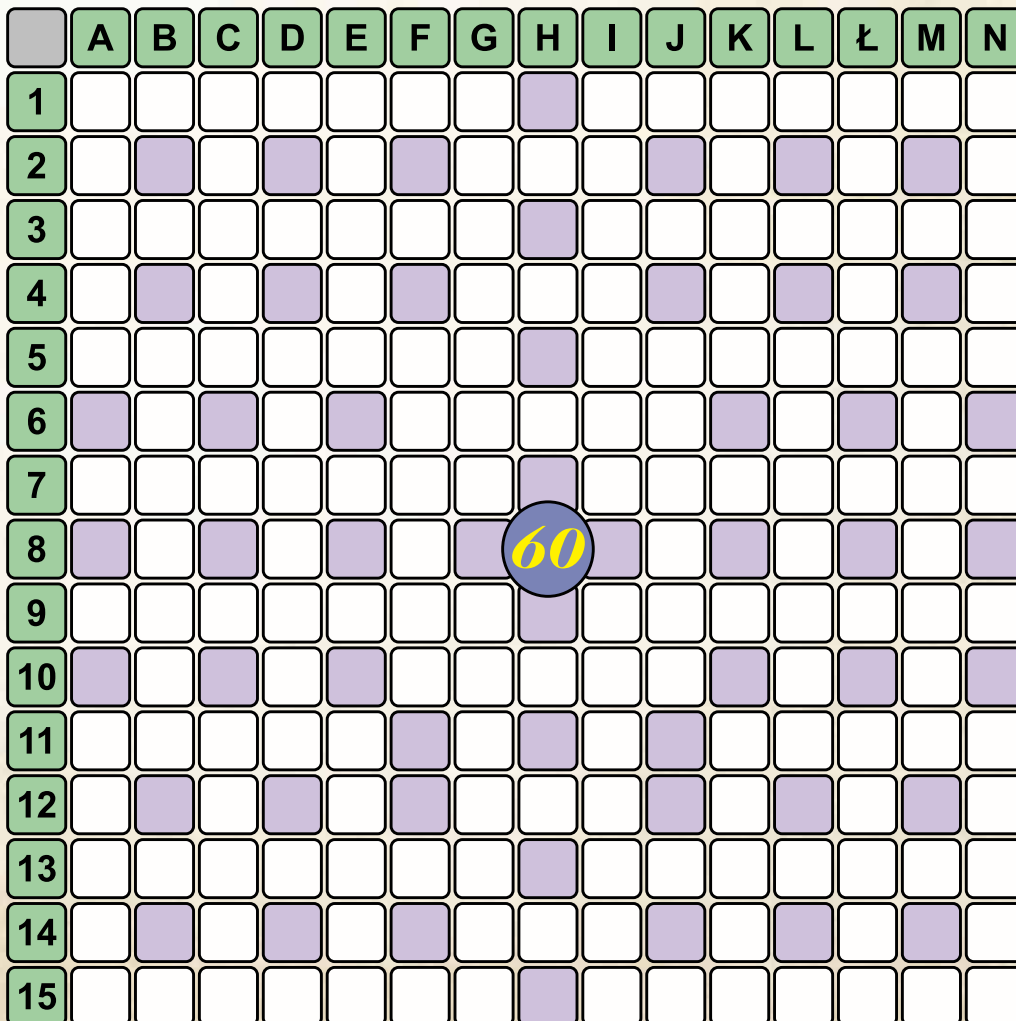
- Modłę się o nowy rowerek, modłę się o nowe żołnierzyki, modłę się o nowy odtwarzacz dvd... Starszy brat pochylił się i szturchnął go mówiąc:

- Dlaczego tak krzyczysz? Bóg nie jest głuchy. Na to chłopiec:

- Nie, ale babcia jest.

- ✓ Z listów do św. Mikołaja: „Drogi Święty Mikołaju! Nie musisz mi podarować na Gwiazdkę żadnych drogich prezentów. Proszę Cię tylko, podaruj mi trzy wisienki... Zostaw je proszę, ustawione poziomo obok siebie w lewym, skrajnym automacie w kasynie „Pod złotą kulą”. Będę tam całą noc... Z góry serdecznie dziękuję”.

Krzyżówka nr 60

Poziomo:

- 1A protektor artystów, adwokat
- 1I mieszkaniec Grenlandii
- 2G siało go baba
- 3A np. niestacjonarny tryb studiów
- 3I wielocukier, występuje w nasionach zbóż, bulwach ziemniaków
- 4G samiec kozy
- 5A nie jeden na odpuszcie
- 5I obchodzi imieniny 4 października
- 6F pracownik drukarni, składacz
- 7A należy do jakiejś organizacji lub grupy
- 7I twarda powłoka
- 9A nie rośnie na wierzbie
- 9I bajkowy miś
- 10F Winnetou
- 11A przyzwyczajenie, nabyta dyspozycja
- 11K usypisko, wzgórek
- 12G ogólnie: szachy, warcaby, brydż
- 13A występuje po wysiłku, oddychanie z trudnością
- 13I sztuczne uśpienie chorego przed operacją
- 14G „domki” w pasiece
- 15A gimnastyczny, kąpielowy lub narciarski
- 15I potocznie strażnik więzienny

Pionowo:

- A1 instrumentalista, kompozytor
- A11 czubek buta
- B5 zapas
- C1 prawdziwa ... krytyk się nie lęka
- C11 ... owiec na hali
- D5 antonim starszego
- E1 miłano
- E11 do nich nalano wody w Kanie Galilejskiej
- F5 każdy ją sobie skrobie, kość w kolanie
- G1 służy do gry na skrzypcach, wiolonczeli
- G9 najwyższy punkt rozwoju, rozkwit
- I1 pociąg pośpieszny lub do parzenia kawy
- I9 może być dobry lub zły
- J5 rzadko uprawiany podgatunek pszenicy
- K1 bogacz w serialu „Leśniczówka”
- K11 ... do zjazdu, slalomu lub skoków
- L5 5 marca w kalendarzu
- Ł1 część urządzenia mieszkania
- Ł11 ... do wody, wżwyż lub narciarskie
- M5 wydarzenia artystyczne i nie tylko
- N1 ... zdobi człowieka
- N11 łkanie, szlochanie

Henryk Pałuk

Zespół redakcyjny Kwartalnika: Maria Ambicka, Ewa Kseniak, Anita Wolanin, Henryk Pałuk, Barbara Podstawka, Renata Preisner-Rakoczy, Katarzyna Wojtuszevska-Cap
Współpracują: Zdzisław Bednarczyk, Marian Czapla, Marta Marzec – Brejta, Beata Woroniec, Halina Martowicz

Wydawca: Gmina Bukowsko
Adres Redakcji: 38 – 505 Bukowsko 290tel/fax 13 46 74 015 w. 37

www.bukowsko.pl, e-mail: naszkwartalnik2@wp.pl
 skład: www.gfx.sanok.pl – 604 409 716

GFX
 STUDIO

fot. Kamil Radożycki